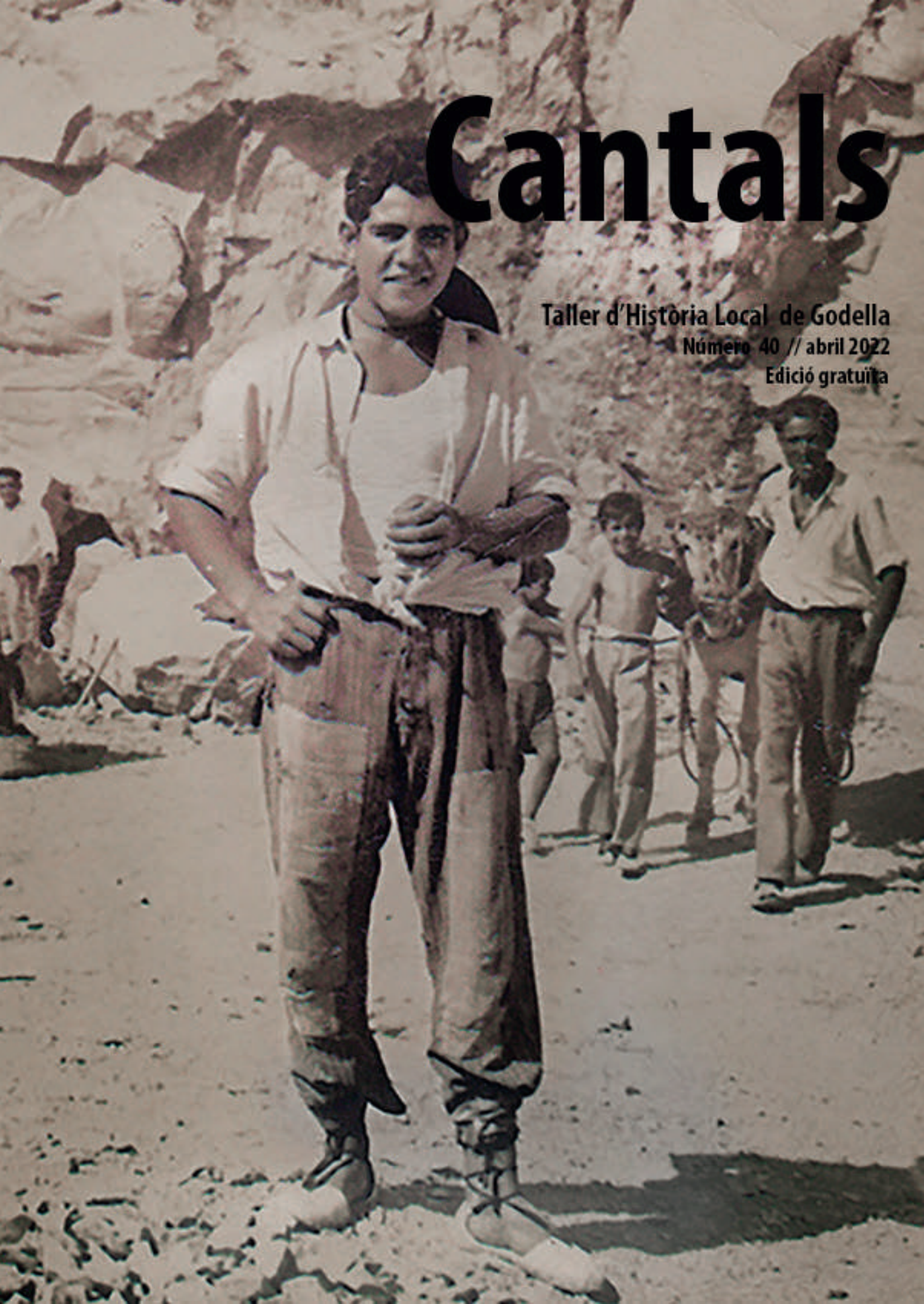

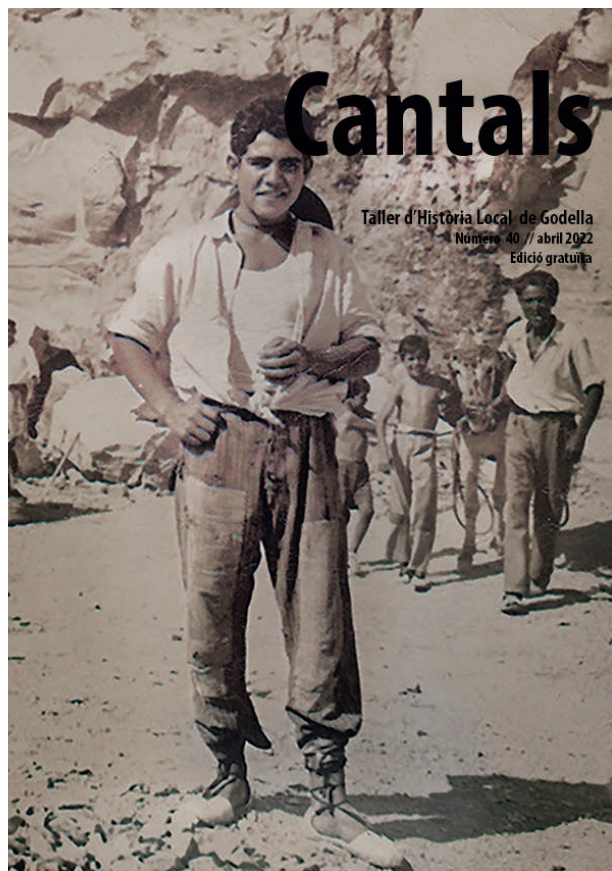
Cantals

Taller d'Història Local de Godella

Número 40 // abril 2022

Edició gratuïta

Portada Cantals 40

Taller d'Història Local de Godella

Plaça de l'Horta, 1, baix esquerra
(junt Col·legi El Barranquet i C/. Bonavista)

Apartat de Correus, n.º 129 46110
Godella (València)

www.tallerhistoriagodella.org

Twitter: @TdH_Godella

www.facebook.com/tallerhistoriagodella
correu@tallerhistoriagodella.org

Horaris:

Dimecres i Dijous, de 17 a 20 hores

A més si desitgeu contactar amb algun component de la Junta Directiva o Coordinador d'Àrees en especial, envieu un missatge al correu electrònic i el farem arribar a la persona interessada, tot indicant el correu electrònic o telèfon al qual hauran de dirigir la resposta.

Núm. 40 - Juliol 2022

CANTALS

Revista informativa editada per

Dipòsit Legal V-1312-2015

Tiratge 200 exemplars

Edició no venal (gratuïta)

Coordinació
Genís Ruiz

Assessors lingüístics i traduccions
Joan Silvestre
Antoni Portilla

Disseny, maquetació i impressió
Lazo Impresores, S. L.
Godella

Index

3 Falles de Godella

5 Paco "el Plater"

6 El Sagrado: la historia de sus historias

8 Abastecer la obra gòtica

10 Protecció civil de Godella

12 Les Pedreres

14 La funció social del THLG

16 Carles Cano: premi Bromera

17 Eduard Marco: premi poesia

18 Carrers i places de Godella

19 Llig i regala llibres THLG

FALLES DE GODELLA

Genís Ruiz

Fa pocs dies que Godella va celebrar novament Falles. En la Nit de Sant Josep, amb la cremà dels monuments, es va tancar l'any faller i a partir d'ací i fins Març del 2023, comença un nou cicle fester. La història de les Falles de Godella però, es remunta a la dècada dels 50-60 del passat segle i ha tingut continuïtat, amb alguns daltabaixos, fins el present 2022. Ací vos deixem algunes imatges antigues, d'eixes primeres manifestacions falleres, que resten vives en la memòria dels seus protagonistes.

*Falla Santíssima Trinitat, Pinazo i adjacents (any 1958)
La comissió junt al pas a nivell en la plaça de la CV.*

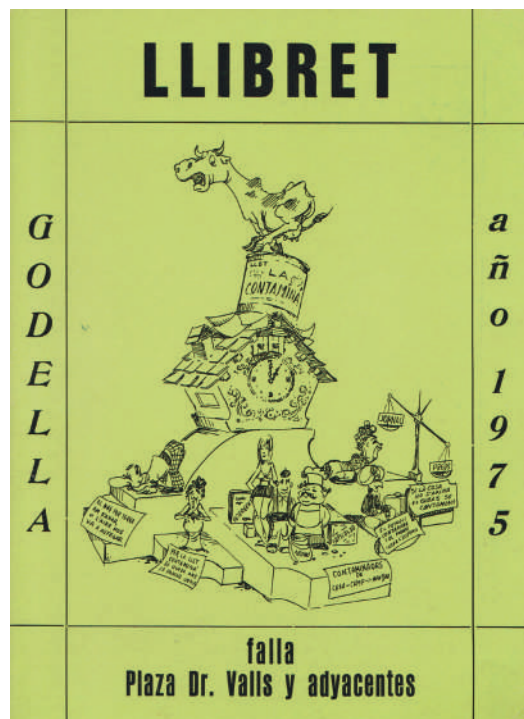
*Falla familiar dels Peixeros (any 1956). Celebrant un àgape al carrer
Baró de Santa Bàrbara.*

*Falla de la Pujà a l'Ermita (any 1968)
La comissió davant l'Ermita del Salvador.*

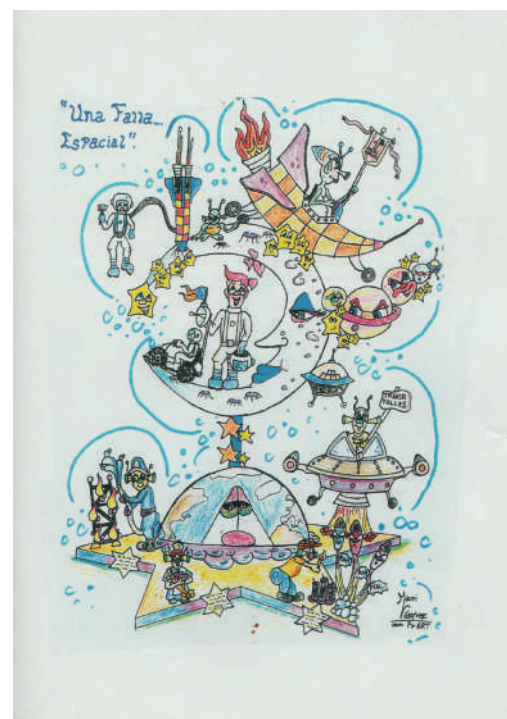
*Estàndard de la Falla plaça doctor Cabo i
adjacents (original de l'any 1980).*

Llibret de la Falla plaça doctor Valls i adjacents (any 1975).

Llibret de la Falla Cervantes-Sant Blai (any 1976).

Dibuix de la Falla Sant Sebastià-Arquebisbe Fuero (any 2012).

L'ofrena del present any 2022.

Tot açò i moltes més coses podreu trobar recollides al llibre “Historia de la Fallas en Godella 1955-2022” que prepara el nostre soci i membre de la Junta del Taller, Pedro Fernando Gálvez, al qual agraïm el material i la informació que ens ha facilitat per a fer esta ressenya.

Aprofitem l'avinentsa per a recordar-vos que el Taller, està obert a les comissions falleres, per recollir i fer-se dipositaris d'este material (fotos, llibrets, etc...), ja siguen originals o còpies, per a que pugam deixar constància á les generacions futures de l'evolució d'aquesta festa popular.

Paco "El Plater": Una Joieria al Carrer Major de Godella

Pedro Fernando Gálvez Gonzalo

Francisco Lloréns Alonso, fundador de la joieria a principis dels anys 40 (foto cedida per Nacho Serra, fill de María José Lloréns Giner).

Sempre que passava corrents, el veia a la porta de la joieria amb el seu cigarret a la mà...

Fins després, Paco!, Adéu, Fernando!

Sempre vaig voler parlar amb ell perquè em contara la seua història però...

...El que segueix és un record del seu treball i de la seua vida. Comencem!

Va ser Francisco Lloréns Alonso qui va iniciar el negoci. Era joier de professió i s'havia format en l'ofici a València, treballant amb Jesús Serrano, joier artesà.

Es va casar amb María Giner Caballer, matrimoni del qual van tindre quatre fills: María José, Isabel, Antonia i José Francisco, "Paco el plater".

Durant el període de la guerra civil, Francisco va haver de deixar el seu ofici i va viure a Burjassot, en la casa del cònsol de Romania, on va treballar com a xofer.

Es tractava d'una casa d'estiu, una autèntica casa senyorial i, mentre la família de Francisco atenia i cuidava la casa, ell feia de xofer als trajectes en què era requerit pel cònsol.

Acabada la contesa, Francisco i la seua dona es van traslladar a Godella amb les seues tres filles i es van establir al carrer de José Antonio Primo de Rivera núm. 78, hui carrer Major núm. 74.

Es van instal·lar en règim de lloguer en una casa en planta baixa amb pati del darrere i un xicotet jardí. Al porxe van muntar un xicotet taller, on Francisco va seguir treballant com a joier i fent encàrrecs per a En Jesús Serrano.

"...la casa era la típica a "dues mans" amb una peça central d'entrada i habitacions a tots dos costats. La peça central era

María Giner Caballer, esposa del fundador (foto cedida per Paco Lloréns Guillén, presa en l'any 1966).

la tenda i, al fons a la dreta, hi havia una zona de menjador connectada amb la cuina..."

...CONTINUARÀ.

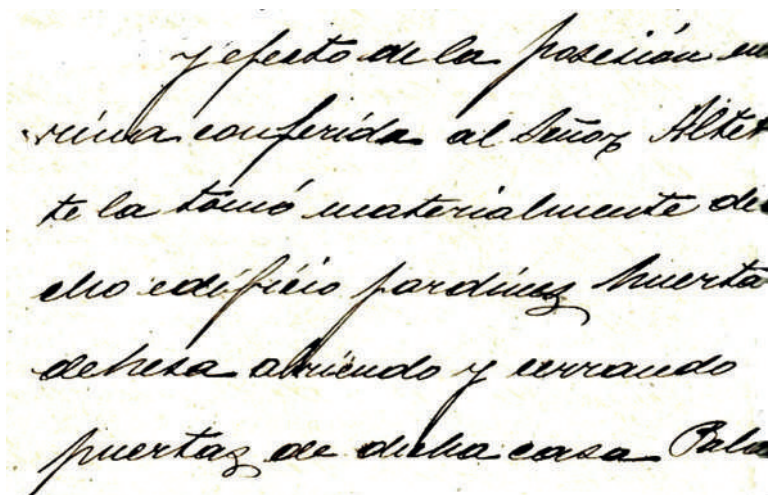

José Francisco Lloréns Giner, "Paco el plater", en els primers anys del negoci, repassant els comptes de la joieria (fotografia presa en la dècada dels anys 70 i cedida pel seu fill Paco Lloréns Guillén).

El “Sagrado”, la historia de sus historias

Paz Llombart Rosa

En el libro aparece:

y efecto de la posesión su
vienda conferida al Señor Altet
te la tomó materialmente de
el edificio paradijs huerta
dehesa abriendo y cerrando
puertas de dicha casa Pala

.....

“... y efecto de la posesión interina conferida al Señor Altet, este la tomó materialmente de dicho edificio, jardines, huerta y dehesa <abriendo y cerrando> las puertas de dicha casa Pala (cio)”

.....

1898 es el año en el que las Religiosas del Sagrado Corazón compran el “Castell”, pero ¿de quién es este palacio, llamado también Castillo de Dotres, a quien siempre se le ha atribuido su venta?

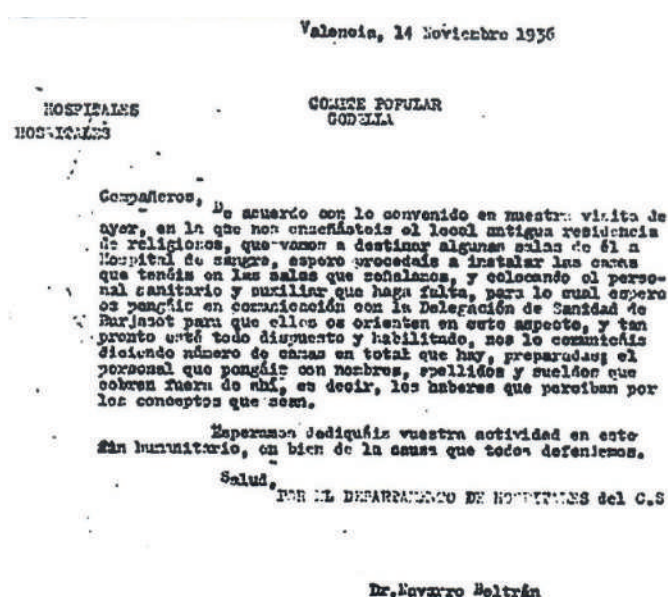
En el libro queda documentado que durante casi un año, mayo de 1897 a abril de 1898, un Banco es el propietario del Palacio de Godella.

Entonces, ¿cómo, cuándo y quién lleva a cabo la venta del mismo a la Congregación?

En realidad es ésta una cuestión compleja que queda resuelta a lo largo de la historia número seis de mi libro: **El “Sagrado”, la historia de sus historias.**

Y... ¿qué función tiene este lugar a partir de finales del siglo XIX? ¿Fue solo un centro educativo, o acaso tuvo otros usos?

Evidentemente la respuesta parece sencilla a la vista del documento que antecede. Es un relato sorprendente, aunque no nuevo para los estudiosos de la historia de

Valencia, 14 Noviembre 1936

HOSPITALES
HOSPITALES

COMITE POPULAR
GODOLLA

Compañeros, de acuerdo con lo convenido en nuestra visita de ayer, en la que nos enseñasteis el local antigua residencia de religiosas, que vamos a destinar algunas salas de él a Hospital de sangre, espero procedáis a instalar las camas que tendáis en las salas que señalamos, y colocando el personal sanitario y auxiliar que haga falta, para lo cual espero os pongáis en comunicación con la Delegación de Sanidad de Burjassot para que ellos os orienten en este aspecto, y tan pronto estéis todo dispuesto y habilitado, nos lo comunicéis diciendo número de camas en total que hay, preparadas el personal que pongáis con nombres, apellidos y sueldo que cobren fuera de ahí, es decir, los haberes que perciban por los conceptos que sean.

Esperamos dedicáis vuestra actividad en este fin humanitario, en bien de la causa que todos defendemos.

Salud,

POR EL DEPARTAMENTO DE HOSPITALES del C.S.

Dr. Navarro Beltrán

Godella. Ha sido poco destacada y valorada esta actividad, que ahora queda explícita en el libro. Pero... hay más. El "Sagrado", que nunca deja de asombrarme, fue ocupado, en su magnífico jardín y bosque, por huéspedes "curiosamente trajeados".

A lo largo de 13 historias recojo la memoria casi inabarcable del pasado, y también el presente, encerrada en los muros centenarios del Castell, núcleo inicial y testigo de la vida de Godella.

Al llegar a Godella, desde Valencia, por el "Camí vell", aparece repentinamente el Castell, allí estaba y está firme, austero y elegante, resistiendo el paso de los siglos para dejarnos un legado que trato de recoger en las páginas de mi libro, desde su probable asentamiento romano, el posterior y largo pasado bajo medieval, primero musulmán y más tarde cristiano, hasta convertirse a mediados del siglo XIX en la finca de recreo más admirada de los alrededores de Valencia. Finalmente, desde 1898 hasta la actualidad, es el Colegio del Sagrado Corazón, mi Colegio. Con alguna excepción.

Dado el contenido histórico de este monográfico, quiero hacer hincapié en que su lectura trasciende del marco educativo porque envuelve también a las gentes de Godella, ya que el nacimiento del Castell conduce, con toda seguridad, al conocimiento del inicio y desarrollo de la historia de esta población.

Muchos son los años en los que vivieron los habitantes de Godella en torno a la probable Alquería, Castillo, Quinta de recreo o Colegio. Muchos son los alumnos, que a lo largo de los últimos casi 125 años pasaron por sus aulas y muchas son las religiosas y profesores que impartieron su docencia en ellas.

Godella no se puede entender sin su Castell, así como tampoco se le reconoce hoy sin el "Sagrado".

Este es el motivo por el que en cada una de las historias narradas introduzco brevemente la situación y los acontecimientos ocurridos en ese tiempo en Godella.

He tratado de emplear con rigor la metodología histórica que exige, en primer término, localizar y recopilar fuentes documentales, después analizar y evaluar los datos hallados y en último extremo, sintetizar y exponer la información encontrada, con el objetivo esencial de que la lectura de esas páginas permita interpretar el valor de lo que tenemos en el Colegio, la necesidad y responsabilidad de su conservación y su adecuada transmisión a las generaciones venideras.

Los documentos buscados y localizados, especialmente los existentes en el misterioso "archivo muerto" del Colegio, han sido transcritos respetando escrupulosamente el texto original para no quitar valor a su "frescura" y carga emocional.

A lo largo del libro he dejado plasmados muchos escritos que acreditan de forma irrefutable la autenticidad de las fechas, acuerdos, decisiones, etc., tomadas por sus protagonistas. Sin duda alguna habré cometido errores o interpretado indebidamente algunos hechos, pero creo firmemente, que en su conjunto, desvelo una serie de historias que responden fielmen-

te a su autenticidad, al tiempo que descubren situaciones inéditas y aclaran puntos oscuros, que por tradición, se han venido interpretando de manera distinta. El tiempo es ese juez insobornable que da y quita razones. Yo confío en él.

Siempre quise conocer la historia del "Sagrado", sabía de su importancia, conocía voces que relataban episodios interesantes y curiosos, y al mismo tiempo deseaba observarla en su integridad. La historia de este Colegio merecía un impulso añadido. En 2023 se cumplen 25 lustros de su fundación. ¡125 años! Pensé que había llegado el momento.

No he pretendido más que aglutinar en una sola, todas las historias que antecedieron en este lugar. A través de documentos, testimonios, relatos y recuerdos acumulados por miles de alumnas y alumnos, he podido conocer y valorar el pasado y el presente del "Sagrado", la importancia del pueblo que lo acogió y el mérito de quienes tuvieron el arrojo de iniciarlo y mantenerlo.

"Cuando el pasado ya no ilumina al futuro, el espíritu camina en la oscuridad" dice Tocqueville. Esta frase expresa el sentido de **El "Sagrado", la historia de sus historias**, título descriptivo e integrador del libro al que he dedicado doce meses de intenso trabajo. Estará a vuestra disposición en la primavera del año próximo.

Paz Llombart Rosa

Licenciada en Filosofía y Letras, Sección de Historia

Profesora del Sagrado Corazón, 1973-2015

Godella, a 20 de noviembre de 2021

Abastecer la obra gòtica

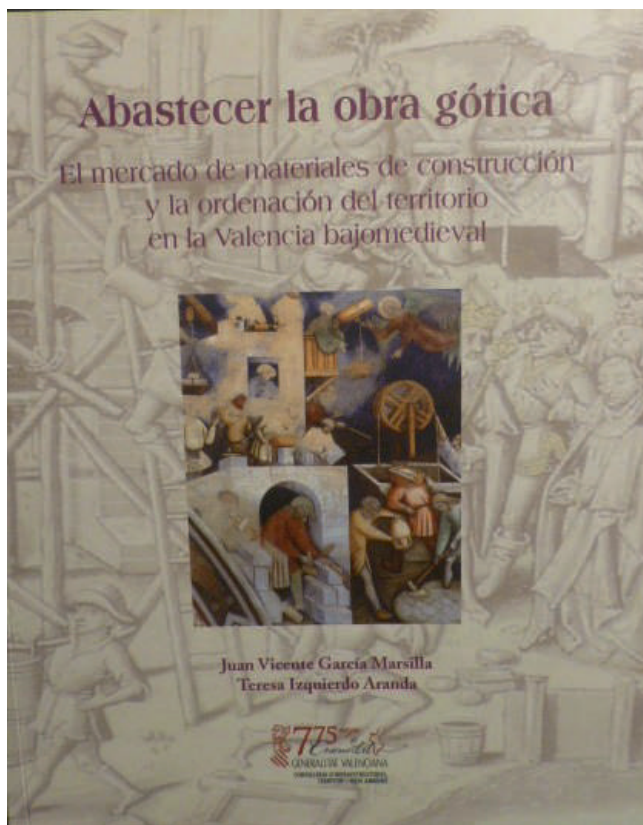
Genís Ruiz

Este llibre porta per títol “Abastecer la obra gòtica: el mercado de materiales de construcción y la ordenación del territorio en la Valencia bajomedieval” i els seus autors són els professors d’Història de l’Art i investigadors: Juan Vte. García Marsilla i Teresa Izquierdo Aranda, especialistes en història de la València medieval.

Presenta una visió inèdita de la història de l’art de la construcció. Analitza l’abundant documentació existent sobre el procés de construcció dels principals monuments valencians. Els materials empleats (pedra, fusta, rajola, teules, algeps, sorra, espart, cànem...), la seua extracció, elaboració, emmagatzematge i transport des dels diversos centres de producció. El potencial artesanal i industrial del antic Regne de València, integrat en un mercat, regional, peninsular i en ocasions internacional. Els diversos oficis: pedrapiquers, fusters, rajolers, alfarers, obrers de vila.. La maquinària, la ferramenta i les tècniques de construcció utilitzades. Peses i mesures. Metalls...

El llibre identifica l’origen de la pedra utilitzada en estes construccions d’obra pública: Godella, Rocafort, Serra, Sagunt, Picassent, Xàtiva, Altea...Ens interessen especialment, les mencions a la pedra calcària i arenisca del nostre poble. Estes explotacions no eren continues, sinó que s’ajustaven, en quantitat i qualitat, a les necessitats de material de les obres. Les condicions es fixaven en un contracte mercantil, de vegades verbal, de vegades escrit, entre les autoritats municipals i el gremi de pedrapiquers, que explotaven pedreres de titularitat privada. El treball en les tasques agrícoles s’alternava amb la talla a la pedrera.

Transcrivim íntegre un paràgraf especialment interessant del llibre:

“Este tipo de explotación prevaleció en las canteras de Godella y del tossal de Rocafort, en la que los canteros Pasqual Sanchis, Joan Tarragó, Antoni Esteve, Andreu Esteve, Guillamó Perez y Andreu Albert, cavaban a razon de veinte dineros la pieza y de catorce dineros la piedra de hilo. El transporte hasta Valencia, lo realizaban moros de Mislata, por un importe ajustado al volumen de la carga, en torno a los quince dineros por bloque. La organización de la actividad en la cantera, aparece claramente descrita en Marzo de 1403, en las cuentas **del Portal dels Cathalans e la Trinitat a tots los tallapedres e piquers e carreters e traginers e altres persones les quals m’am tallades e venudes e aportades pedres de fil e de talla e de carretades e loses per al dit pont**. Desde el 3 de marzo hasta el 3 de noviembre de 1403, el aprovisionamiento se efectuó de manera regular, cada sábado a cargo de un grupo de **companyons tallapedres tots de Godella**, que aportan las **carretades de pedres de talla e de fil**, a razon de seis sueldos la carga, que sería llevada a la obra, por los carreteros de Valencia, Pasqual Alvaro y Joan Eiximenis por cinco sueldos y medio cada remesa

Estos **tallapedres de Godella**, no se limitaron a cavar y proveer piedra a destajo por un precio pactado previamente, sinó que llegaron a asociarse para la talla, cuando la piedra procedía de otras canteras, en compañías en las que figura un maestro principal, al frente de un equipo de 3 ó 4 artífices, tallando a jornal. En este sentido destaca la figura de Mateu Teixidor, quien si bien a principios de siglo, aparecía como cantero en Godella y Rocafort, desde 1406 lo vemos enrolado ya en las distintas obras de la Ciudad como maestro tallista, de modo que a partir de 1417, constaría como maestro principal al cargo de varios maestros, acompañado del oficial Nicolau Teixidor. En 1420 en la obra de la nueva sala de la corte civil del racional, este mismo equipo liderado por Mateu Teixidor, labraria las piedras procedentes de Godella, aportadas por Antoni Colom, Joan Sanchis menor, Andreu Albert, Pere Mig, Joan Despuig del Tint y Pasqual Albert, todos ellos identificados como **carpenters de Godella**. Este colectivo de canteros se encargaría de la provision de la piedra para las obras municipales hasta finales de siglo, un colectivo al cual se añadieron periódicamente nuevos **tallapedres veïns de Godella**.”

La presència continuada de cognoms com: Teixidor, Sanchis, Colom o Albert, entre aquests mestres, sembla indicar una continuïtat familiar en l'ofici, que conferiria a Godella un segell de distinció i qualitat professional.

No és estranya tampoc, la incorporació progressiva de pedrapiquers de la ciutat de València, alguns inclús adquiriren propietats en Godella i Rocafort, per a la seua explotació. Així mateix actuaren com a contractistes d'obra pública i en diversos documents es recull la participació de pedrapiquers de Godella, bé explotant directament les seues pedreres o bé com a contractistes, que s'abasteixen d'altres pedreres més llunyanes.

- Bernat Colom de Godella, es desplaça fins a Alacant, amb dos piquers i un moço, per tallar pedra per al Micalet (1417) i posteriorment a Benidorm, per a la capella de Sant Vicent de la Seu de València (1427).
- Antoni Colom de Godella subministra pedra per al Palau Reial de València (1444).
- El mateix Antoni Colom fa **16 lloses de 62 pams cadascuna** per a la porta i torres de Quart de València (1448).
- Joan Sánchez de Godella aportà **dues lloses belles e grans** per al pont del camí reial en Almussafes (1399). També subministra diverses peces de **canals de pedra picada i sèquies**, per al Portal de Serrans (1399).
- També per a les Torres de Serrans, Mateu Teixidor subministra **permòdols bells e grans de sis pams de larch** (1400).

La llista es faria molt llarga i es complementaria amb el subministrament dels diversos materials necessaris per a la construcció dels edificis públics esmentats: Torres de Serrans, de Quart i Portal Nou, l'ampliació de la muralla, la Llotja de la seda, la Seu de València, els ponts i marges del riu, palaus i capelles, etc.

La fusta procedia de les serranies interiors de Terol, Conca i València i els troncs baixaven pel curs del riu Túria fins València i pel Cabriol i el Xúquer fins Alzira i Cullera. Les rajoles eren bàsicament, fruit del treball de la població mudèjar de Mislata i també de Paterna. Existien forns de calç en l'entorn de la capital: Riba-Roja, Bétera, Montcada, Torrent, Alcàsser, Picassent... La ceràmica de Manises i de Paterna. L'espart de Catadau, Llombai i Benaguasil. L'algeps era abundant i es produïa i utilitzava molt localment.

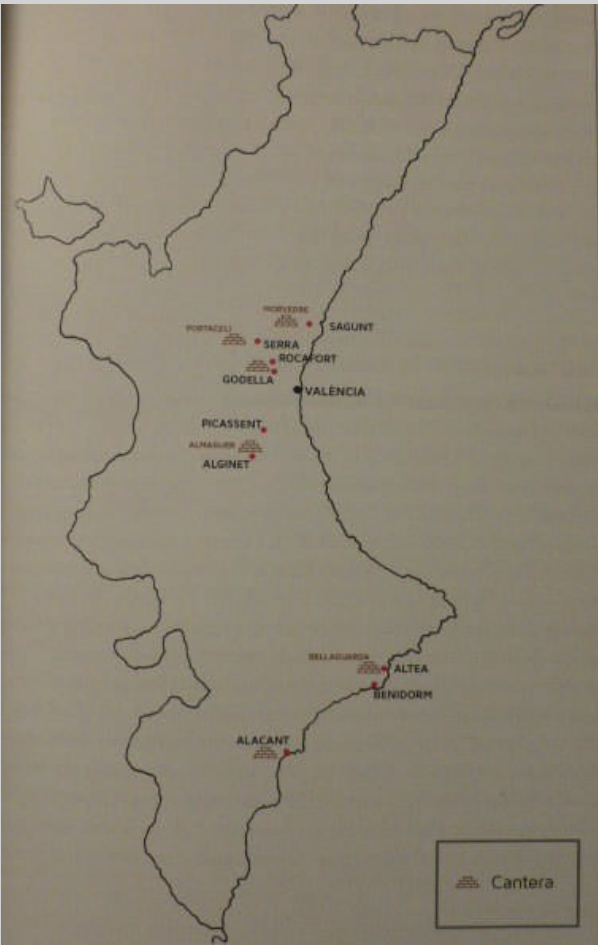
Tabla 6.- Los abastecedores de reble de los cimientos del Miquelet de Valencia (1392)

Abastecedor	Localidad	Quintars	Operaciones	Precio
Martí Gil	Godella	492	15	205 s 10 d
Bernat Colom	Godella	474	16	190 s 10 d
Miquel Ferrández	Burjassot	405	13	173 s 10 d
Pere Juneda	Burjassot	349	11	133 s 8 d
Bernat Parellada	Godella	123	4	51 s 3 d
Joan Esteve	Camí de Sant Antoni	91	3	38 s 9 d
Bartomeu Blasco	Burjassot	65	2	26 s 9 d
Joan Pasqual	Godella	39	1	16 s 3 d
Domingo Salvador	Godella	25	1	11 s 8 d
Francesc Venrell	Camí de Sant Antoni	22	1	12 s 9 d

472 AMV, *Sotobreria de Murs i Vall* d.3 - 45. E. 122 x - 123 s. Domingo Vicent, de Carponat, suministro de operarios, Juncos, de Valencia, 990, y Bernat Llorenç, *piquer*, 790. En otras ocasiones predominan en cambio el reble de Benidorm, como en el abastecimiento de las bóvedas de las torres de Serrans (AMV, *Sotobreria de Murs i Vall* d.3 - 11, f. 128 r y ss.).

473 ACV, *Llibre d'Obres*, 1.473, vol. de 1392, f. 49 r y ss.

?

VIII Premi d'Investigació Demetrio Ribes.
Publicat per la Conselleria d'Infraestructures,
territori i medi ambient. Any 2013

28 anys de voluntariat al servei de la població: protecció civil de Godella-Rocafort

Pedro Fernando Gálvez Gonzalo

Sempre vaig saber de la seua existència per diversos motius, entre d'altres perquè sempre que hi havia un esdeveniment de qualsevol índole a la nostra població, els veia implicats.

Actualment, en 2021 els he trobat al mercat ambulant dels divendres a Godella i els he preguntat.

Distintius utilitzats per l'agrupació de Protecció Civil Godella-Rocafort.

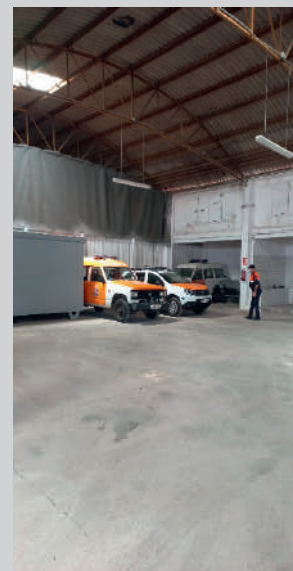
El germen de l'Agrupació de Protecció Civil va nàixer cap a l'any 1992 a l'Ajuntament de Godella per iniciativa de l'aleshores regidor de l'extinta Unió Valenciana, Gabriel Martínez Matoses, qui va esdevenir el primer regidor de l'àrea.

Actualment, en 2021, l'Agrupació depén legislativament i jurídicament de l'ajuntament, concretament del regidor de l'àrea de Protecció Civil, Fernando Oliveros, la funció del qual és la d'enllaç i coordinador entre la direcció de l'agrupació i l'Ajuntament de Godella i qui ostenta el poder de decisió sobre ella.

Les sol·licituds i iniciatives per a la seua creació van començar en l'any 1992 i a l'any següent s'oficialitza en aprovar-se els estatuts de l'agrupació.

El nom, en els seus inicis, va ser el d'"Agrupació de voluntaris de Protecció Civil de Godella" però fa alguns anys, després de la dissolució de l'agrupació que hi havia a Rocafort i per raó d'un conveni mancomanat entre ambdós municipis, Godella va assumir també els serveis del poble veí.

I, com a conseqüència de l'anterior, el nom de l'agrupació té, des d'aleshores, la denominació de "Protecció Civil de Godella i Rocafort".

Seu de Protecció Civil a Plaça l'Horta, núm. 1 i nau del carrer de la Constitució, a Godella.

A pesar d'haver transcorregut molts anys des del seu inici (28) cal recordar molts d'aquells que van començar aquest projecte, que hui en dia segueix en vigor. Recordem, entre d'altres, Jorge Izco qui en va ser el primer cap, Juan Carlos Caballer Portilla, primer secretari de l'agrupació, qui continua sent-ho a hores d'ara així com voluntari, Vicente Berzosa, Merche Verdú, J. A. Navarro, J. A. Aloy, Fernando, Juan, Olga Camps i molts altres que ara no recordem.

Al principi es reunien al saló d'actes o en alguna de les dependències de l'ajuntament que, poc després, els va cedir una planta baixa al número 7 del carrer d'Abadia, a la planta superior de la qual se situava l'escola d'educands de la banda. Actualment, un altre edifici de recent construcció ocupa aquell lloc.

La seua seu oficial es troba hui a la Plaça de l'Horta, núm. 1, en un baix municipal on els seus components es reuneixen per planificar els futurs serveis a realitzar si bé, no fa molt de temps, l'ajuntament els ha cedit una nau industrial que hi ha al carrer de la Constitució on poden guardar els vehicles i tot el material de què disposen i on també hi ha una sala per a reunions.

Des de la seua fundació va ser una agrupació mixta, composta per homes i dones. El nombre de voluntaris oscil·la al llarg del temps ja que es tracta de personal itinerant que hi entra i n'ix... Cal tindre en compte que són persones voluntàries que no perceben cap remuneració pel seu treball en benefici del poble, que ho fan per

vocació i que el temps que dediquen al voluntariat el lleven de la seua vida privada, del seu temps d'oci i tot això afegit al cansament produït en compaginar-ho, en alguns casos, amb el seu treball quotidià. Em diu Juan Carlos que encara hi ha gent que els pregunta pel carrer si cobren pel treball que realitzen en Protecció Civil.

El nombre de voluntaris sempre ha estat entre 15 i 30, segons l'època. Actualment en són 11: 2 dones i 9 homes, tot i que Juan Carlos, el secretari, em diu que va haver-hi moments en què es va arribar a la paritat de sexes.

Distints utensilis necessaris emmagatzemats i vestits ignífugs cedits pel cos de bombers per a possibles actuacions

El membre més antic actualment és Juan Carlos Caballer Portilla qui, a més, n'és un dels fundadors, no debades en la seua fitxa figura setembre de 1992. I el voluntari de més edat és Vicente Ballester Perpiñá, qui actualment n'és el segon voluntari més veterà: en la seua fitxa figura com alta al maig de 1996.

Em diu Juan Carlos, qui és el nostre interlocutor i qui ens informa de tot el que us estic contant, que l'edat mínima per a entrar a formar part de l'agrupació és la majoria d'edat, 18 anys, encara que poden entrar-hi persones amb 16 anys complits sempre que...

...CONTINUARÁ.

Repartiment durant la pandèmia per Covid-19 de mascaretes entre la població. En ocasions, i a les persones de major edat que, per risc, no podien eixir a comprar, Protecció Civil també va exercir aquest voluntariat

LES PEDRERES

Jordi V. Durà Martínez / Fotografies de Francisco Sáez Castillo

.....

Des de temps immemorials
l'extracció de pedra per a la
construcció i altres finalitats ha
estat una activitat humana present
en el nostre territori.

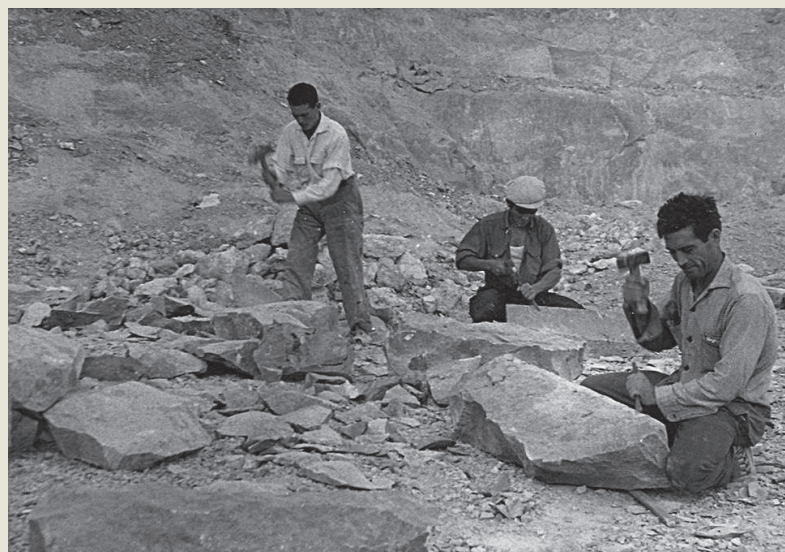
.....

En l'explotació econòmica del secà a l'àrea de les poblacions de l'Horta nord, termes municipals de Godella, Rocafort, Mas-sarrojos i Montcada principalment, a més dels cultius tradicionals en la ribera mediterrània (vinya, olivera i garroferes principalment, també blat) i de la ramaderia extensiva amb la presència de ramats d'ovelles durant les estacions fredes de l'any, té una cabdal presència la mineria. Esta se'ns manifesta a la vista en la gran quantitat de pedreres escampades a tot arreu del territori esmentat encara que moltes d'elles han estat arrasades darre-rament per la urbanització intensiva d'un territori menyspreat culturalment.

Recordem la recent desaparició de les pedreres de Massarrojos a principis de l'actual segle. Per gran i singular "monument" trobem a Godella la gran pedrera situada en la partida d'Ermita Nova del nostre terme, una pedrera contemporània propietat de l'empresa Dragados y Construcciones, que va abandonar l'activitat als anys '70 del passat segle XX. Com a curiositat podem destacar que d'allí es va extraure la pedra per perllongar l'espigó del port de València.

Quan es va iniciar esta activitat extractiva? Tal com manifesta l'arqueòleg Josep Maria Burriel Alberich a l'article "Arquitectura popular. Conjunt etnològic a les pedreres de Godella (Querns/Quaderns de Godella núm. 1) encara que no tenim constància documental ja durant l'època romana, sinò abans, el subministrament de pedra a la Valentia d'aleshores seria una realitat que continuaria a través dels temps visigòtics i andalusins, la Balansiya islàmica.

Val a dir que les tècniques emprades en l'extracció de la pedra anaren evolucionant des d'aquelles més manuals però no per això menys simples que empraven tascons i altres utensilis, a més de la tracció animal per al seu transport fins que aparegué la dinamita, les maquinària d'obres públiques i els camions que possibilitaren la seua explotació a gran escala.

De l'època tradicional com era d'esperar no tenim imatges; de la fase final sí que comptem amb un recull d'imatges fotogràfiques així com una filmació gràcies a la cessió feta per Gregorio Madrid Conesa i Francisco Sáez Castillo. Servisca este article com a modest homenatge a aquelles persones que es van dedicar a esta faena tant dura i arriscada.

Arribats a la València medieval, cap i capsal del Regne, la documentació escrita (rebutts de pagaments per subministraments denominats àpoques) conservada a l'Arxiu Municipal de València ens informa d'esta activitat que tant proporcionava pedra per a carreus, lloses, llambordes... com també calç gràcies a l'activitat de nombrosos forns de calç que existien als voltants.

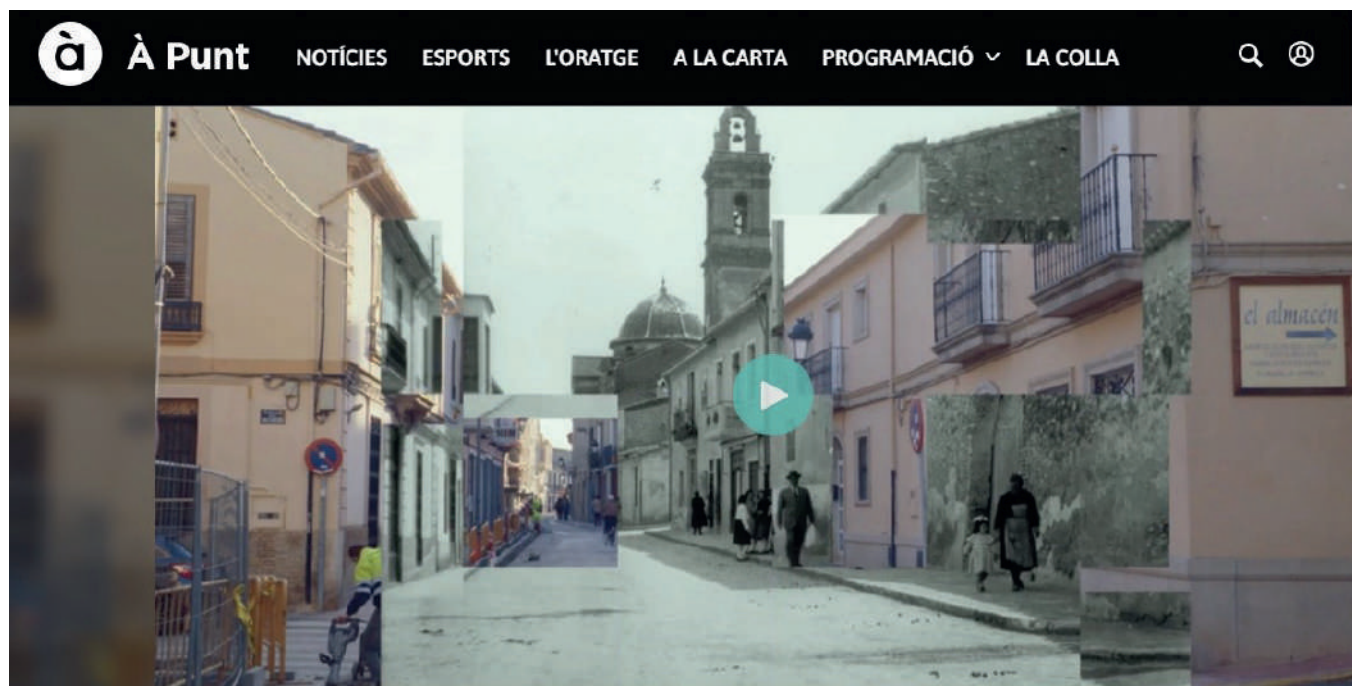

LA FUNCIO SOCIAL DEL TALLER

Genís Ruiz

El THLG col·labora amb entitats públiques, associacions i particulars, en la recerca, conservació i difusió del nostre patrimoni.

Amb certa assiduitat, rebem demandes de persones i entitats, que sol·liciten accés a informacions, biografies, fotografies, partitures, catàlegs, etc. referents al nostre poble, a algun personatge nascut o resident en ell, a les seues festes o algun altre esdeveniment puntual. Durant estos anys el Taller ha vingut prestant este servei i prova d'això són estos exemples que vos exposem ací.

2019/2020 a petició d'A Punt Media, una selecció d'imatges antigues del nostre poble, per al programa "Ciutats desaparegudes" d'esta emissora pública. Cedirem vora 90 imatges de Godella, amb les quals es va emetre este programa el 24/3/2020 i que podeu visualitzar novament en: https://www.apuntmedia.es/programes/ciutats-desaparegudes/complets/capitol-28-godella-castello-centre-crevillent-vilallonga_134_1361412.html

(La part que fa referència a Godella ocupa des del minut 0'50" fins al 9'30" de l'emissió).

2021 El guitarrista Rafael Serralles Gómez, s'interessa per una peça musical del repertori de Josefina Robledo, conservada en l'Arxiu de D. Ricardo Garcia de Vargas, depositat al THLG, concretament la peça denomina "Reviens". Rafael Serralles és un guitarrista clàssic, doctor en música per la UPV i concertista internacional, guardonat amb múltiples premis. El Taller va localitzar i facilitar la partitura esmentada.

2021 Sol·licitud de familiars de Desiderio Garcia Domingo, soldat de l'Exèrcit de la República, que va morir, a conseqüència de ferides de guerra el 13 de gener de 1938, a l'hospital militar de Sang de Godella, instal·lat en el col·legi Sacre Cor. Es va facilitar el certificat de defunció i una recerca de la seua fitxa mèdica i del possible lloc d'enterrament.

2019 La directiva del Casino Musical de Godella, ens va sol·licitar una col·laboració per refer la història d'estat centenària entitat del nostre poble. El Taller va realitzar una tasca de recerca de fotos, vídeos i publicacions dels nostres fons, que feien referència al Casino i la banda al llarg dels temps. Estes fotos i documents s'utilitzaren per als actes oficials commemoratius dels dos-cents anys de la banda de Godella.

Igualment hem facilitat molta altra documentació per:

- Per al programa Dossiers de l'antic Canal Nou sobre la pilota valenciana.
- Plànols i fotos per a projectes de rehabilitació d'edificis públics i privats de Godella.
- Per a programes de festes com Sant Antoni o les Falles.
- Per a la celebració del 75é aniversari del col·legi Cervantes.
- Actes municipals del període republicà i de la postguerra per a la reconstrucció de la Memòria històrica.
- Fotos del túnel de Somport i de l'estació de Canfranc per a este Ajuntament.
- Documentació diversa per a artistes, comerciants, treballs universitaris...

CARLES CANO: PREMI FUNDACIÓ BROMERA 2022

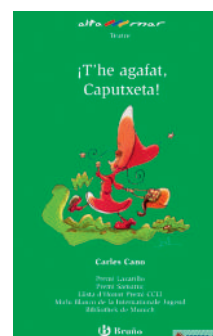
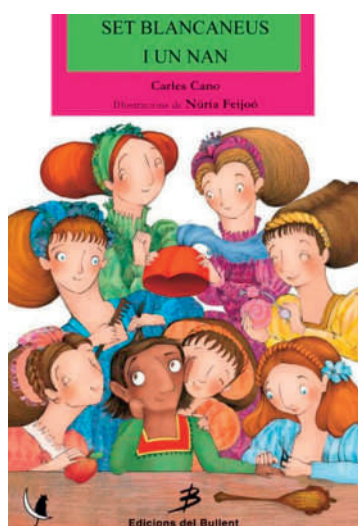
Genís Ruiz

Carles Cano, Albena Teatre i la Biblioteca de Cocentaina, han sigut guardonats amb els Premis Fundació Bromera 2022 al foment a la lectura. Els guardons distingeixen a aquelles persones i entitats que, “gràcies al seu impuls vital, representen els valors i els objectius que promou l’entitat, com la promoció de la lectura i la difusió del valencià”.

El lliurament dels premis es farà al Centre Cultural de la Beneficència el 26 de febrer d’enguany, en un acte públic.

Carles Cano, nascut a València, però resident a Godella, a més d’autor de desenes de llibres –entre narracions, poemaris i obres de teatre–, és un gran contacontes i un dels autors de literatura infantil i juvenil valencians més llegits. Com a narrador ha participat en diversos festivals internacionals i ha contat en països com Guinea Equatorial, França, Mèxic, Argentina, El Marroc i Regne Unit, així com en tota Espanya. A més, es dedica a la poesia visual des de l’any 2000 i ha impulsat diversos projectes dins d’aquest gènere.

Com a escriptor s’ha especialitzat en literatura per a infants i joves, amb títols tan reconeguts com *Les aventures de Potaconill* (finalista del Premi Enric Valor), *¡Te pillé, Caperucita!* (Premi Lazarillo), *T’he agafat Caputxeta!* (Premi Samaruc 1996) *Per un botó* (Premi Sant Joan de Déu), *Set Blancaneus i un Nan* (Premi de Narrativa Carmesina 2012 i Premi Samaruc 2013), *El desbaratat conte dels fesols màgics* (Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre), *El secret de l’avi* (Premi Lazarillo 2016), *La princesa Totpamí* o *La festa monstruosa*.

EDUARD MARCO ESCAMILLA: PREMI MARIA BENEYTO DE POESIA EN VALENCIÀ

Genís Ruiz

L'ajuntament de València ha fet públics els guanyadors de la 39ª edició dels seus premis literaris “Ciutat de València” en les diverses modalitats: assaig, teatre, narrativa i poesia. El premi de poesia en valencià, ha estat per a Eduard Marco Escamilla, amb l'obra “Ultramarins”. Com a premi rebran una dotació econòmica, una escultura de Miquel Navarro i la publicació de la seua obra, en este cas amb l'editorial Bromera.

Eduard Marco Escamilla va nàixer a Borbotó el 1976. És poeta i traductor, llicenciat en filologia catalana per la Universitat de València. Està molt vinculat a Godella i va participar en el recital poètic homenatge a Pinazo, al Teatre Capitolí de Godella (29/05/2017).

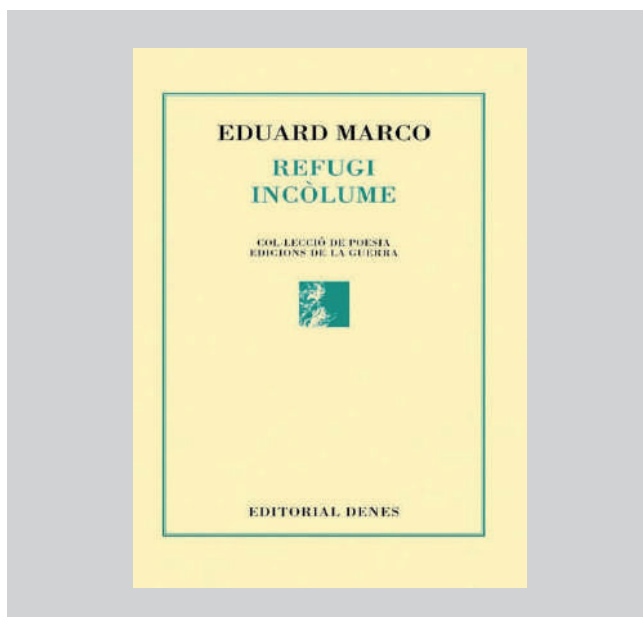
Ha format part del grup Qasida de poesia a la Universitat.

Amb “La quadratura del cercle” guanya el premi Manuel Rodríguez Martínez d'Alcoi, publicat en 2004. Posteriorment en 2007 publica Càbala.

Amb l'obra “Refugi incòlume” guanya la primera edició del concurs Premi Carles Salvador de Poesia en Valencià de la UPV (2009).

En 2012 forma part del jurat dels Premis Universitat de València d'Espectura de Creació, en la modalitat de poesia.

A més a més ha estat finalista en diversos premis: Premi Solstici de Manises (2001), Premi Vicent Andrés Estellés-Ciutat de Burjassot (2002) Premi de Poesia Manel Rodríguez Martínez-Associació Amics de Joan Valls d'Alcoi (2004) Premis Marc Granell-Vila d'Almussafes (2007). Premi Carles Salvador de la UPV (2009).

CARRERS I PLACES DE GODELLA

Pedro Fernando Gálvez Gonzalo

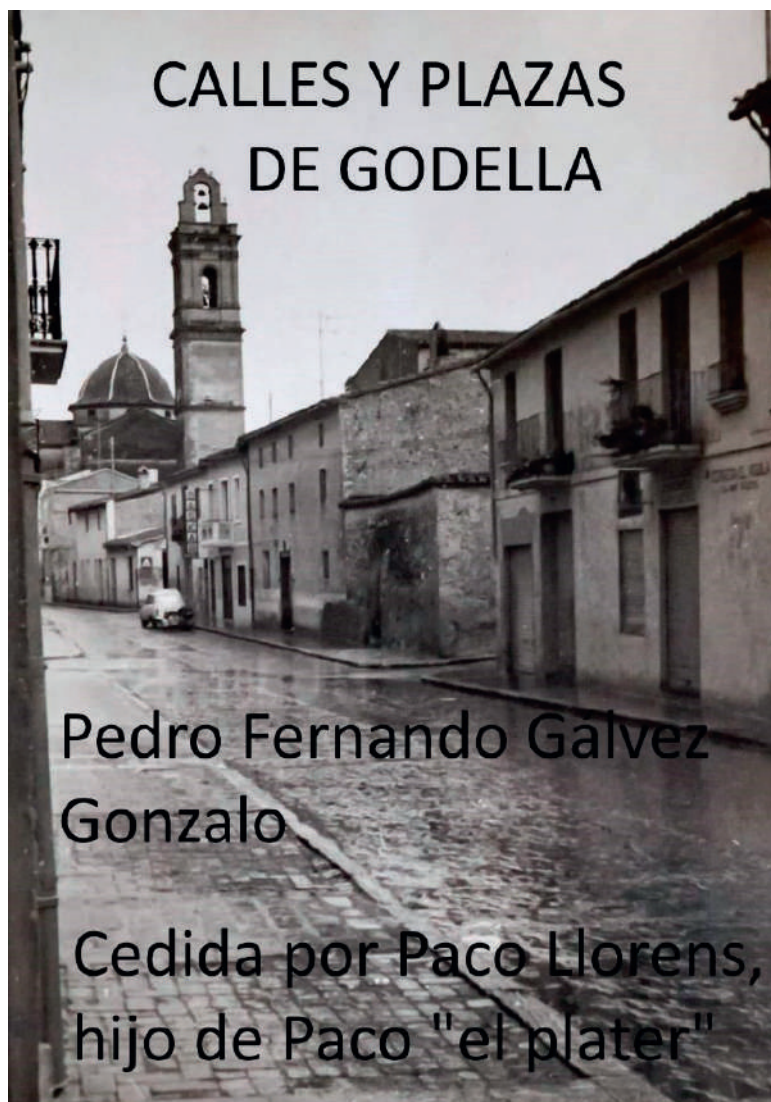
El nostre company Pedro Fernando ha conclòs el llibre que va començar a principis de l'any 2020, titulat "Calles y plazas de Godella".

Una vegada corregit i maquetat el seu esborrany, està a l'espera de ser editat en 2022, però...

Sabies que a la nostra població hi ha 140 carrers i places?

I que en el llibre el nostre company conta detalls, anècdotes i curiositats dels seus rètols?

Han estat dos anys de treball compaginats amb altres tants llibres sobre la nostra població i ens avança com estan repartides les plaques i els rètols d'aquests carrers i places.

Són, com he mencionat, 140, sense contar-hi carrerons i camins, distribuïts de la següent manera:

- 6 carrers amb noms de dones.
- 41 amb noms d'homes.
- 8 amb noms de séquies i el riu Túria.
- 6 amb noms de poblacions.
- 9 amb noms de professions.
- 10 amb noms de vents.
- 22 amb noms de plantes i arbres.
- 6 amb noms d'accepcions religioses.
- 2 amb noms de pirotècnies.
- 10 amb noms de temes valencians.
- 20 amb altres noms sense classificar dins dels anteriors.

...CONTINUARÁ.

Llig i regala Llibres THLG

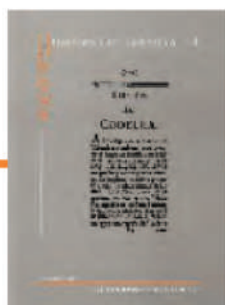
El **Taller d'Història Local de Godella** posa al teu abast tota la història del nostre poble, publicada des de la seua fundació fins avui.

Consta de set llibres denominats **Querns**. És una ocasió única per a tenir tota la història de Godella publicada, al moment i a un bon preu.

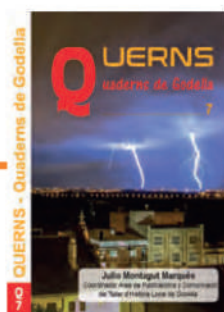

El número 1 està esgotat en paper, però es pot baixar gratis en format .pdf en la nostra web:

<http://tallerhistoria-godella.org/wp-content/uploads/2014/12/querns1.pdf>

QUERNS
2 - 3 - 4 - 5 - 6
-
8 €
cadascun

QUERNS
2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7
i llibre de Corell
-
Tot el lot per
50 €

QUERNS 6
8 €

QUERNS 7
10 €

José Corell
10 €

QUERNS MONOGRÀFIC 2
15 €

**Pregunta en la teua
llibreria o quiosc**

En Godella:

- **Papereria Cervantes** – C/ Cervantes, 47
- **Quiosc Garabatos** – Carretera de Rocafort, 2
- **Carlin Godella** – C/ Santíssima Trinitat, 12

En Burjassot:

- **Quiosc Michel** – C/ Ausias March, 81

Està en preparació el Cantals-8. Convidem a les persones que estiguen interessades o disposen de material per a publicar, sobre temes o estudis referents a Godella (història, arqueologia, sociologia, art, biografies, associacions, etc) que es posen en contacte amb el THLG, per als tràmits d'admissió inicial de treballs per la Comissió de Publicacions.

